

NOVĂCEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ ANUL V, NUMĂRUL 52 ❖ Marți, 24 Octombrie 2017 ❖ ISSN 2392 - 6961

Carpații n-au despărțit niciodată neamul românesc! Potecile și lășătorile munților au călăuzit idealurile de veacuri ale aceluiași neam românesc de pe ambele laturi ale Carpaților, de la nașterea poporului român, de la traco-geto-daci încoace. Prin Unirea din 1918 s-au mutat doar granițele artificiale până unde a bătut aceeași inimă și a răsunat dulcea limbă românească! În 1918 s-au unit toți românii ale căror sfinte comori au fost aceleași dintotdeauna: graiul, credința, portul, cântecele, jocurile și obiceiurile, comori cu care ne mândrim și care constituie însăși ființa noastră. În 1918, s-a împlinit dreptatea Divină!

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A VÂRSTNICILOR, SĂRBĂTORITĂ ȘI LA NOVACI

Duminică, 1 octombrie 2017, a avut loc la Casa Orășenească de Cultură Novaci un eveniment pe cât de neașteptat, pe atât de binevenit – Ziua internațională a persoanelor vârstnice. Evenimentul, organizat de Primăria Orașului Novaci, a prilejuit o întâlnire a unor persoane vârstnice a căror activitate a fost implicată direct în evoluția localității de-a lungul anilor, a unor oameni care și-au asumat răspunderi și și-au îndeplinit conștiințios sarcinile.

Întâlnirea a fost un bun prilej de evidențiere a meritelor persoanelor vârstnice care, chiar dacă sunt la o vârstă înaintată, duc o viață activă și sunt implicate în viața comunității noastre.

La întâlnire au participat și persoane tinere care, nu doar i-au sărbătorit pe cei vârstnici, dar au avut și ce învăța din înțelepciunea acestora.

Participanții au fost sărbătoriți prin muzică și prin poezie de elevii Școlii Gimnaziale Novaci și ai Liceului Teoretic din localitate. Cuvântul care ar descrie cel mai bine această întâlnire între generații este „emoționant”. Într-adevăr, nu poate fi decât emoționantă, înduioșătoare chiar, dorința unor copii de a veni într-o zi de

sărbătoare, împreună cu părinți și cu profesori la un asemenea eveniment.

Din partea liceului au recitat poezii, cu o mare sensibilitate, elevele: Ancuța Ciocan - „Rugă pentru părinți” de A. Păunescu, Carmen Duță - „Părinții” de Ana Blandiana și Alexandra Tomescu - „Jucării” de M. Sorescu. Elevii Vamvu Andrei și Ungureanu Marius au susținut recitaluri la nai și la chitară.

Elevii Școlii Gimnaziale Novaci, pregătiți de d-na prof. Ramona Cenușe, i-au încântat pe cei prezenți cu sceneta „D-I Goe” de I. L. Caragiale.

Cătălin Pilea, solistul Ansamblului „Nedeia” a încheiat cu câteva piese muzicale, pe care le-a interpretat în cinstea celor prezenți.

Publicul s-a arătat impresionat de programul artistic prezentat, răsplătindu-i pe micii artiști cu aplauze.

Un vechi proverb românesc spune: „Cine nu are bătrâni, să își cumpere”. Aș continua spunând că cine îi are este bine să îi aprecieze. Și să îi respecte.

Felicităm organizatorii acestui eveniment emoționant și sperăm într-o viitoare ediție a acestuia.

Prof. Otilia GIURCA

ZIUA EDUCAȚIEI ÎN ȘCOLILE NOVĂCENE

Joi, 5 octombrie, elevii și profesorii novăceni, ca de altfel toți elevii și cadrele didactice din România, au sărbătorit ZIUA EDUCAȚIEI.

Chiar dacă nu s-au făcut ore în sensul obișnuit în școli, fiecare școală a avut libertatea să sărbătorească prin manifestări specifice această zi.

Fiecare clasă din școlile novăcene a sărbătorit ZIUA EDUCAȚIEI prin activități diverse: programe artistice, întreceri sportive, concursuri, vizite la obiective turistice, în biblioteci etc.

Spre exemplu, clasa a X-a C, Liceul Teoretic Novaci, dirigită de prof. dr. Otilia Giurca, a ales să petreacă două ore în ambianța Bibliotecii Orașului Novaci.

C. D

Tuturor celor care poartă frumosul nume Dumitru, le urez multă sănătate, să aibă inima plină de speranță, iar anii ce vin să le aducă numai împliniri și bucurii.

LA MULȚI ANI!

Primarul Orașului Novaci
Dr. Ing. DUMITRU LEUȘTEAN

Tuturor celor care poartă frumosul nume Dumitru

*De ziua ce vă surăde-n Noi vă dorim tot ce-i
mai drag mai drag
Și-i purtați frumosul Și mai frumos pe lume.
nume, LA MULȚI ANI!*

Redacția publicației „NOVĂCEANUL”

Domnul Ion Fumărel, aduce la cunoștință tuturor novăcenilor că duminică, 29 octombrie 2017, la Sitești-Novaci, va avea loc slujba de sfințire a noului lăcaș de cult din sat, cu hramul „Sfântul Cuvios Nicodim cel Sfințit de la Tismana” (26 decembrie, a doua zi de Crăciun), părintele monahismului românesc. La Ceremonialul Sfințirii participă I.P.S., Acad. Dr. TRINȚU, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei.

DE LA IPOTEZE LA ADEVĂR ISTORIC

FANTASTICUL NOSTRU CREIER

Cine au fost primii oameni care au venit în aceste locuri, cum au luat naștere localitățile Novaci, Pociovaliștea, Sitești, Hirișești, Ghebani, Cernădia, rămâne totuși o enigmă.

Este foarte posibil ca în timpurile năvălirilor popoarelor străine peste teritoriul vechii Dacii, oamenii de la câmpie să se fi refugiat în munți, ori pe văile apelor, unde au găsit loc de așezământ, și văzând că nu mai sunt amenințați și prădați, au rămas aici, întemeind așezările de astăzi.

Dacă avem în vedere că primii locuitori ai Novaciului s-au așezat pentru prima oară la Moisești, la ieșirea Gilortului din munți, unde de altfel se mai vedeau până pe la jumătatea secolului al XX-lea urme (plantații de meri, peri, nuci, cireși seculari și resturi din casele, bordeiele de odinioară), este de crezut că aceștia ar fi venit de la câmpie, din calea năvălitorilor străini.

Chiar și în Plaiul Vermeghea, nume dat de năvălitorii unguri care făceau dese incursiuni în aceste locuri, unde primii locuitori ai Novaciului și-ar fi ridicat două cetăți de apărare. De altfel, N. Iorga spune că voievodul Litovoi Gorjanul, împreună cu frații săi, care ocupau o parte din teritoriul din sud de Carpați, au refuzat să mai plătească tribut coroanei ungare după moartea regelui Ștefan al V-lea al Ungariei (1272) și pe timpul cât urmașul său Ladislau al IV-lea era încă minor, ceea ce a dus la construirea unor fortificații de apărare.

Același lucru se poate spune și despre cei care s-ar fi stabilit pentru prima dată la Pociovaliștea, pe Culmea Prescuricea unde a existat o mănăstire sau în Plaiul Hirișeștilor, unde au întemeiat Schitul Custura, la poalele muntelui Rădeiu, ori la Sitești, La Bordeie, pe pârâul Bejenie sau pe Gilortelul de Răsărit, unde era Biserițuța sau Casa Popii din Gilortel, folosită ca loc de închinăciune în fuga localnicilor din calea deselor incursiuni ale turcilor de la Ada-Kaleh sau pe Valea Aninișului, la Huluba, unde a existat cimitirul de pe Dealul Țuțumei.

Locul de așezământ al acestor oameni a dat naștere unor „sate băjenite”, formate din oameni fugiți din calea năvălirii popoarelor migratoare, care, cu siguranță au fost primii „pământeni” ai acestor locuri. Este posibil ca unele sate

să fi luat denumirea după numele unora care s-ar fi refugiat aici, chiar Novac, Hirișescu, Gheban, Bălan. De altfel, potrivit informațiilor lăsate de Petre Stamatoiu, fost greșier la Judecătoria Novaci, localitatea Novaci ar fi fost întemeiată pe timpul lui Mircea cel Bătrân de frații: Novac, Hirișescu, Gheban și Bălan, care s-au refugiat aici cu vitele de pustiirea turcească de la Rovine (1394) și s-au așezat întâi în văgăunile munților, apoi când vremurile s-au mai limpezit au coborât întemeind satele care le poartă și astăzi numele.

Apoi, a intervenit fenomenul de migrație al românilor din Pianu, Rod, Cut, Poiana, Jina, Vinerea, Daia, Vințu, Șugag, din Mărginimea Sibiului, din alte sate din Alba, Hunedoara, având cauze multiple: lipsa hranei pentru animale, foamete, asuprire națională, colonizarea sașilor și acapararea pământurilor de către obștile săsești și transformarea românilor ardeleni în iobagi pe pământul strămoșesc, persecuțiile antiromânești de tot felul, inclusiv forțarea de a-i determina să se „lepede de ortodoxie” prin Diploma Leopoldină din 16 februarie 1699, stagiul militar îndelungat ca urmare a înființării unităților românești de grăniceri care să blocheze fuga românilor peste munți etc.

Pe timpul imperiului austro-ungar, emigrarea românilor din Transilvania peste Carpați în Țara Românească a luat proporții de masă. Sute de familii din acele teritorii românești au trecut munții stabilindu-se pe versanții sudici ai Carpaților unde au întemeiat sate cărora li s-a adăugat numele de „ungureni” spre a fi deosebiți de „băștinași”, cu numele de „pământeni”. Aceste sate au fost întemeiate, de regulă, în locuri apropiate de drumurile de transhumanță și de munții în care-și pășteau de veacuri turmele de oi.

Cei care au trecut munții în aceste locuri și au rămas definitiv în ele, au găsit aici familii de localnici, pământeni, împreună dând naștere la satele Novaci-Străini și Novaci-Români.

Iată ce spunea un bătrân despre originea sa și a altor consăteni de-ai săi: „Suntem unii de obârșie de la Șugag și Loman din județul Alba, alții de la Livezeni pe Jii, alții de la Câmpa, Pietroșani, Lonea, dar cei mai mulți suntem de fel de la Poiana Sibiului sau din aretul ei: Jina, Rod, Rășinari. Ne tragem din satele de sub munții Sibiului, sămânță de mocani sau margineni cei mai mulți ardeleni, dinspre inima Ardealului mai puțini”

Au ajuns și stabilit aici și fiindcă novăcenii pământeni nu se îndeletniceau cu creșterea animalelor, având oi puține, munții rămânând, de regulă, goi. Și atunci, cei din Mărginimea Sibiului, vestiți crescători de oi s-au orientat spre munții noștri, căutând învoială la proprietarii lor, luându-i în suhat. Unii au venit doar vremelnice, alții s-au stabilit definitiv aici fiind nevoiți să-și părăsească satele de obârșie din motivele arătate mai sus. Și așa s-a ajuns ca cei veniți de peste munți să-și întemeieze satul lor, Novaci-Străini, altoit pe o veche așezare omenească.

Constantin DĂRVĂREANU

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Creierul omului, deși este cercetat de sute de ani, continuă să aibă multiple enigme, cum ar fi de exemplu: de ce capul copilului la naștere are cam 1/3 din întregul corp sau de ce diferitele țesuturi sau organe ale corpului nostru se uzează mult mai repede decât structurile neuronale. La aceasta s-ar putea adăuga și de ce mesajele dintre neuroni sunt transmise electrochimic (și electric și biochimic) sau, dacă sediul sufletului este în creier, unde anume? în ce zonă?

În zilele noastre cercetarea creierului aduce noi informații, unele de-a dreptul surprinzătoare. M. Lieberman, neurolog și psiholog de prestigiu în SUA, constată că încă din primele săptămâni de viață ale fătului, dezvoltarea structurilor din care se va forma creierul are o viteză extraordinară. Astfel, încă din cea de-a patra săptămână de viață neuronii sporesc în medie cu 250.000 de unități pe minut. Așa se ajunge ca la naștere un creier normal să conțină după unele date până la o sută de miliarde de neuroni, ceea ce vorbește de la sine despre grija pe care trebuie să o aibă mama și întreaga familie pentru dezvoltarea copilului aflat în pântec. Neuroni este un fel de-a spune, pentru că astăzi se știe destul de bine că în creier avem doar 10% neuroni propriu-ziși și 90% celule gliale, care asigură hrănirea neuronilor, eliberarea resturilor rezultate din metabolismul specific etc., adică un fel de „asistente” care se îngrijesc de asigurarea condițiilor pentru buna desfășurare a activității neuronilor.

Noile cercetări ale creierului pun în evidență unele aspecte deosebite. Dacă ne referim la relația dintre creier și gândire, de exemplu, creierul este considerat a fi „hard-ul” gândirii. În dezvoltarea copilului de la naștere la maturitate, zestrea genetică are, desigur, un rol imens. Aici zestrea genetică în privința creierului semnifică moștenirea caracteristicilor neuronilor pe care i-au avut părinții și bunicii până la generația a șaptea, ca și a modului de funcționare a întregului corp. În termeni simpli aceasta înseamnă că dacă dorești să ai copii dotați intelectual trebuie să fi foarte atent la caracteristicile fizice și mentale ale partenerului (soț/soție), ca și a familiilor celor doi. Aici mai facem precizarea că orice copil născut normal, respectiv fără defecte genetice, are la naștere o multitudine de predispoziții dar care trebuie antrenate, dezvoltate la maximum în perioada copilăriei și chiar a maturității. De aceea dotarea naturală semnifică mai degrabă o ușurință în învățare, știut fiind că 90% din ceea ce suntem și facem noi ca oameni sunt rezultate din învățare.

Un aspect controversat este și acela că de fapt adolescentul are un altfel de creier decât adultul, mai puțin dezvoltat și unde predomină, adesea, trăiri afective puternice. În realitate creierul este la fel ca la adult, numai că „mobilarea neuronală” este mai săracă, „magistralele” prin care circulă informațiile sunt configurate diferit ca urmare a experienței scăzute de viață. De aceea de peste un secol și jumătate

se spune mereu că școala trebuie să fie viața cu multiplele ei experiențe, întâmplări, obstacole, succese, insuccese etc.

Când vorbim de creier, vorbim mai ales de produsele înalte ale acestuia, cum ar fi gândirea, creativitatea, imaginația etc. De mai bine de un secol se tot spune că de fapt creierul bărbatului ar funcționa diferit de cel al femeii și invers. Se știe bine că în partea dreaptă a creierului fiecărui om se află structurile care generează trăirile afective, sensibilitatea, imaginația etc., în vreme ce partea stângă asigură geneza raționamentelor, calculului etc. Aceasta este însă o reprezentare relativ eronată, mai degrabă didactică a funcționării creierului. Nici un om nu poate în mod real funcționa ca ființă rațională doar cu o singură parte a creierului. Este vorba mai degrabă de faptul că în anumite momente ale vieții sau acțiunii poate domina o zonă sau alta. A rămas celebru cazul unui mare inventator japonez Yokimura Nakanatsa (două mii de invenții) care înainte de a începe să lucreze asculta mai întâi Simfonia a IX-a a lui L.v. Beethoven. Întrebat de ce face aceasta, inventatorul a răspuns că așa este pregătită partea stângă din creier (cea cu raționalitate, calcul etc.) să funcționeze la maximum.

Descoperiri surprinzătoare par a fi făcute și în privința funcționării creierului la oamenii trecuți de 60 de ani. G. Cohen, cunoscut gerontolog de la Universitatea Washington, SUA, arată că odată cu trecerea anilor interacțiunea dintre partea dreaptă și cea stângă a creierului se completează tot mai mult. Așa se explică faptul că deși încetinește viteza de procesare a neuronilor după 60 de ani, crește foarte mult plasticitatea acestora de adaptare mai rapidă la noile cerințe. Tot aici se află și un răspuns privind faptul că după această vârstă par a se lua decizii mai înțelepte, se acționează mai calm la emoțiile negative și se pot rezolva probleme mult mai complexe în raport cu vârstele mai mici. Aceasta i-a făcut pe unii autori să afirme că între 60 și 70 de ani, în anumite condiții, capacitatea intelectuală a omului poate crește chiar de câteva ori.

Condițiile despre care se vorbește mai sus țin de buna funcționare a creierului nostru: hrană (proteine din ou, carne slabă, pește, legume, fructe etc.), somn (7-8 ore pe noapte), mediu ambiant natural (vegetație abundentă, aer curat, sonorități naturale, nu zgomote urbane, absența radiațiilor periculoase, a agresivității din jur etc.), apă de izvor consumată proaspătă și în cantități adecvate ș.a.m.d. Se înțelege că fumatul, consumul de alcool peste 25 ml/zi, drogurile, abuzul de medicamente, sănătatea precară a organismului, conflictele din familie, din grupurile de muncă sau vecinătăți aduc grave prejudicii funcționării creierului. Așadar să învățăm să ne protejăm cât mai bine fantasticul nostru creier, prin care și cu ajutorul căruia gândim, iubim, muncim și înțelegem lumea în care trăim.

PE DRUMURILE DEZRĂDĂCINĂRII NEAMULUI ROMÂNESC

Către sfârșitul lunii august, drumurile m-au purtat din nou spre Munții Lotrului. De data aceasta am vrut să ajung în munții Petroșanilor, unde mai fusesem prin august 2010. Am ajuns în Lotru pe la ora amiezii; lume multă, turiști și foarte mulți ciupercari instalați în tot felul de improvizații care strică peisajul. De-a lungul Drumului Regelui, de la podul de peste Lotru spre Obârșa vestitului Ghișe, au apărut tot felul de șanțuri, care strică și ele peisajul. Or fi fost ele săpate spre a proteja pădurea, dar arată mult prea urât, ca să nu mai vorbim că parcă frumoasele peisaje ale Lotrului nu mai sunt atât de prietenoase ca altădată.

Am părăsit Transalpina și am luat-o pe drumul spre Petroșani, lăsând Găurile în stânga. Am trecut prin Pasul Groapa Seacă situat la cumpăna de ape dintre Lotru și Jieț, marcat de vârfurile Cibanu, căruia momârlanii îi zic Unguresc, și Scovarda. Din Groapa Seacă am luat-o pe o potecă de munte folosită de ciobani pentru deplasarea oilor, pe care cobora agale și un Jeep de fabricație străină, săltând din piatră în piatră ca o minge de fotbal. Urcăm și iar urcăm. Revăd borna de frontieră de formă cilindrică pe care o întâlnisem în cale și în 2010, pe care un cioban a scrijelit anul 1900, dar care e mult mai veche. Făcând armata la grăniceri știam cum arată o bornă de frontieră. Aici era altceva, diferit față de ceea ce știam. M-au lămurit însă doi momârlani din Jieț, de lângă Cimpa, aflați cu treburi prin Obștea Muncelul Jiețului. Ei mi-au spus că este vorba de o bornă rămasă ca o relicvă a odioasei granițe cu fostul Imperiu Austro-Ungar care trecea printre Munții Fometescu și Costișu,

prin Groapa Seacă, printre Cibanu Unguresc și Cibănuțul de Novaci, în hotar cu Huluzu și așa mai departe până în muntele nostru Cerbu, unde se știe că era pichet de grăniceri în punctul „La Cazărmi”, la limita dintre Cerbu și Plopu.

În august 2010, doi momârlani din Jieț, Ion Teleancă și Gheorghe Stoica, dar și novăceanul nostru Săndel Oproiu, aflat cu oile în acele locuri, m-au îndemnat să urc până în șaua dintre Fometescu și Costișu unde se mai văd încă urmele unui pichet de grăniceri căruia nu-i ziceau pichet, ci „La Comandă”, locul unde se retrăgeau, de regulă, grănicerii iarna, fiindcă vara patrolau mai adânc prin munți. Atunci am urcat până în șaua respectivă, dincolo de Scovarda și am dat de ruinele pichetului de grăniceri. Se mai vede încă temelia fostului pichet pe unde o graniță nedreaptă a separat vremelnice oameni de aceeași nație, limbă și cultură.

Am revenit apoi la stâna din Scovarda și împreună cu momârlanii din Jieț, acolo sus, în vârful muntelui, am scormonit în colbul zilelor din urmă când între noi și ei, între frați, un imperiu de tristă amintire trasese o linie despărțitoare.

După șapte ani, de aici din apropierea stâniei din Scovarda, îmi arunc privirile spre Corâciu, Cibănuțul, Cibanu, Coasta lui Rus, spre Piatra Tăiată, locul unde a descălecat Mihail Sadoveanu, spre Roșiile, Zănoaga Slăveului, Parângul Mare, căruia momârlanii îi zic Slăvei, spre Parângul Mic, lângă vârfurile Cârjii și Mândra. Doamne, ce priveliști se desfășoară în fața ochilor, ce locuri încântătoare și ce frumuseți avem! Și Doamne, cum a fost posibil ca aceste locuri, ca să nu zic că și acum, unele minți bolnave le consideră a nu fi ale noastre, ale românilor!

Măcinat de aceste gânduri, pline de încărcătură emoțională, de întâlnire cu istoria, la aproape 1.900 m altitudine, în munții Groapa Seacă, Scovarda din masivul Capra-Buha, am plecat pe drumul înapoierii spre casă după o deplasare pe urmele dezrădăcinării neamului românesc. Aproape că nu-mi venea să mai scot un cuvânt rememorând momentele de tristă amintire ale istoriei românilor și la cât au suferit românii de-a lungul secolelor pentru a-și câștiga libertatea și unitatea în teritoriul bătrânei Dacii, strămoșescul nostru pământ, în care 88 de ani, între

1762-1851 au funcționat 150 pichete de grăniceri și cordoane de-a lungul Carpaților.

Iată de ce, consider că 1 Decembrie 1918 a reprezentat „recuperarea” Spațiului carpatic al traco-geto-dacilor, spațiu sfârtecat însă de Marile Puteri la negocierile de la sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial. Nu s-a ținut cont că încă înainte de anul 48 î.Hr., marele rege Burebista încheiase acțiunea unificatoare a teritoriului traco-geto-dac, constituindu-se Dacia Mare, una dintre marile puteri ale lumii antice.

Orașe însemnate din Dacia, precum: Porolissum, Dacidava, Patridava, Petrodava, Ulpianum, Potaissa, Napoca, Marcodava, Apullum, Argidava, Tibiscum, Dierna, Drubetis, Sarmisegethusa Regia, Cumidava, Sucidava, ca să citez doar câteva, nu sunt legende, ci teritorii locuite de către traco-geto-daci, și nu de năvălitori sau coloniști.

Așa cum spuneam mai sus, și astăzi, unele minți bolnave mai jinduie la treitorii românești. Conștiința națională, unitatea și libertatea de care ne bucurăm acum, sunt rodul iubirii de neam a strămoșilor noștri. Avem datoria să nu cădem în cursele întinse de cei care nu doresc unitatea acestui neam, iar la atacurile lor să răspundem cu argumentele celor care și-au jertfit viețile pentru ca noi, astăzi, să trăim într-o țară liberă și independentă, să fim mai uniți ca oricând și să nu uităm că alții trăiesc încă departe de Patria Mamă.

Constantin DĂRVĂREANU

TU, FRATE ROMÂN!

**Tu, frate român, plecat peste hotare,
nu-ți mai urî țara,
iubește-o, apără-i numele și demnitatea
și spune-le celor străini cu care te însoțești,
... că român nu înseamnă hoț de buzunare...
... nici manelist ...**

**nici cel ce sparge semințe în colțul blocului, fără să aibă vreun căpătâi pe lumea asta,
nici cei cu ceafa în patru straturi care își atârnă de gât lanțuri groase din aur
... și nici femeia cu fuste înflorate, care stă cu mâna întinsă pe bulevardele
capitalelor europene.**

**Spune-le tuturor, că român și autohton înseamnă Ștefan cel Mare,
pavăza creștinătății împotriva tăvălugului otoman ...**

**înseamnă Henri Coandă și Aurel Vlaicu...
... înseamnă Burebista, Decebal, Dromihete
și lecția de morală dată de Lisimah
... înseamnă Eminescu ...**

**Înseamnă gimnastele noastre de aur ...
și olimpicii noștri care domină concursurile internaționale de decenii întregi.
Român este bunicul tău ce a luptat până în munții Tatra și la Cotul Donului,
iar româncă înseamnă bunica ta ce a rămas să-l aștepte,
crescându-și pruncii să fie oameni, nu cerșetori.**

**Spune-le copiilor tăi că super-eroii noștri nu sunt Bitman și Superman, ci Greuceanu,
Făt-Frumos, Sfarmă-piatră...**

**...Flămânzilă, Setilă, Păsărilă, Lăț-Lungilă
și că frumoasa noastră din legende nu este Catwoman, ci Ileana Cosânzeana.**

**Ai noștri super-eroi nu au 50 de ani, ci vârste milenare,
aparțin acestui plai din vremuri ce se pierd în negura istoriei.**

**Spune-le străinilor că suntem neam vechi,
că Europa a învățat să cultive pământul de la cei ce-și odihnesc de mii de ani oasele**

în glia noastră ...

**Și că au umplut mări de sânge apărându-i și ei liniștea.
Neamul meu nu a avut liniște să construiască mărețe catedrale,
pentru că a stat mereu cu o mână pe plug și cu una pe sabie,
Neamul meu nu a subjugat și nu a exploatat niciodată pe alții
și de-asta orașele lui nu sunt**

**la fel de bogate pentru a fi admirate de turiști...
precum Londra..Paris... Roma...Viena...sau Madrid.**

**Nu avem Notre Dame,
dar avem Voroneț,
nu avem Waterloo,
dar avem Podul Înalt,
... și Posada ...**

**Nu avem Turnul Eiffel,
...dar avem
Babele ... și Sfinxul ...**

**nu avem Riviera Franceză
...dar avem Delta Dunării;
și nu avem o Statuie a Libertății,
dar avem Gânditori din București, Arad, Suceava, Timișoara, Iași...**

Mândrește-te cu Țara ta și numește-i

**pe toți românii frații tăi!
Să nu-ți fie rușine nicăieri
pe unde viața îți va purta
pașii și în fața nimănu,
PENTRU CĂ TU NU EȘTI DATOR
NIMĂNUI CU NIMIC!**

(Text: internet. Mesaj trimis de Ambasador Valeriu TUDOR
Autor – din păcate, necunoscut)

ȘI NEGURI CRESC DIN NEGRE VĂI...

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Românul i-a spus lunii octombrie Brumărel. Vroia să arate că de acum toamna se află la jumătate și începe frigul. Turmele care au mai zăbovit în munți din cauza lipsei locurilor de pășunat de la șes, coboară încet pe plaiuri și văi. Cei de pe la noi, care au întârziat anul acesta Coborâtul oilor, au rămas blocați ca urmare a zăpezii timpurii „peste vârf, în Lotru”, fiind nevoiți să aducă pe la Petroșani brânza și tot târhatul de la stână. Așa că i-am auzit spunând: „Ce să-i faci? Vremurile sunt schimbătoare în nesfârșita lor curgere și omul trebuie să se supună timpului!”

Brumărel este o lună de hotar pentru noi toți, dar mai ales pentru ciobani și agricultori. Așa se face că sărbătorile din această lună marchează treptele pregătirii pentru iarnă. De aici o sumedenie de practici arhaice cu profunde înțelesuri culturale și îndemnuri pentru viața de zi cu zi. Una din marile sărbători este la 14 ale lunii, Sf. Parascheva. În popor i se spunea Vinerea Mare. Se considera că în vinerea de dinaintea sărbătorii trebuiau prăznuite „cele 12 vineri”, un moment foarte important în curățenia sufletească. De aici o serie de interdicții privind hrana, munca sau petrecerile. La câteva zile mai târziu, la 18 octombrie, de ziua Sf. Luca, ciobanii sărbătoreau în vechime *Lucinul* – ocrotitorul haitelor de lupi – pe care îl rugau să îndepărteze jigăniile de turma lor și să le păzească avutul.

Data de 26 octombrie, adică la Sf. Dumitru, se considera a fi începutul sezonului rece. Se știe că foarte mult timp oamenii considerau că anul are doar două anotimpuri: cel cald și cel rece, respectiv vară și iarnă. Astfel, iarna începea de la Sf. Dumitru, când se

desfrunzea codrul, și se termina la Sf. Gheorghe, când pădurea înfrunzea iarăși. Pentru ciobani, sărbătoarea Sf. Dumitru avea o semnificație aparte. Acum se dădeau berbecii în oi, pentru a avea miei buni de Sf. Paști, se făceau socotelile cheltuielilor de peste vară, se împărțeau produsele stânei și se tocmeau ciobanii pentru sezonul de iarnă. În popor circula chiar zicala că „la Sf. Dumitru se sfădesc stăpânii iar la Sf. Gheorghe se încaieră câinii”.

Tot acum se încerca o previzionare a felului în care va fi iarna și se aprindea „Focul Sf. Dumitru”. L-am auzit de mai multe ori pe tata spunând că urmarea cum dormeau oile în acea noapte: dacă dormeau strânse, grămădite – iarna urma să fie grea, iar dacă dormeau răsfirate – se aștepta să fie o iarnă ușoară. În dimineața de Sf. Dumitru observa cu atenție ce oaie pleacă prima la păscut: dacă era albă – însemna că va fi zăpadă multă și frig, dacă era neagră – urma o iarnă ușoară, cu mult loc negru. Se mai practica și aruncatul cojocului peste oi, și anume, dacă acesta se așeza pe o oaie albă – urma să fie zăpadă multă, iar dacă se așeza pe o oaie neagră – iarna urma să fie ușoară.

În privința focului de Sf. Dumitru, sau *Sâmedru*, cum se spune în Ardeal, era obiceiul ca în noaptea de dinaintea sărbătorii să se facă un foc mare. Când eram copil, îl auzeam pe regretatul Jelitu Popescu, care a trăit 98 de ani, cum povestea despre focul acesta – de Sf. Dumitru: se duceau și căutau în pădure un arbore uscat, așa cam de 3 metri, care trebuia să aibă multe noduri, îl aduceau la târlă, săpau o groapă cam de ½ m în pământ, și acolo dădeau foc lemnului adus. După aceasta,

rosteau câteva cuvinte magice: „Focule! Încălzește pe toți morții noștri și alungă fiarele care vor să ne facă stricăciuni!” Tot în vechime, în sâmbăta de dinaintea Sf. Dumitru se sărbătoreau „Moșii de toamnă”, cu vin, pâine făcută în țest, brânză, carne friptă de oaie și colivă dresă cu smântână. Mai târziu, „Moșii de toamnă” au fost mutați în sâmbăta de dinaintea începerii Postului Crăciunului, așa cum se sărbătoresc și astăzi.

În gospodăria noastră tradițională, timpul dintre Vinerea Mare, respectiv Sf. Paraschiva și Sf. Dumitru, era cel al pregătirilor intense pentru iarnă. Acum, se măcinau câte 10-15 duble de grâu/porumb, se umpleau putinele cu varză, ardei gras, gogoșari etc., pentru murat, se procurau funiile de ceapă și usturoi, șirurile de ardei iute, se strângeau ultimele fructe și vinul începea să se limpezească. Unii chiar credeau că Sf. Dumitru ar fi adus omului vița de vie și vinul și organizau petreceri în cinstea acestora.

Dacă încerci astăzi să vezi ce a mai rămas din toate aceste frumoase, interesante și deosebit de utile practici, constăți că mai nimic. Acum ciobănitul este în decădere, pentru că produsele stânei nu se mai caută, ciobanii, în adevăratul sens al cuvântului, sunt din ce în ce mai rari, iar tehnologizarea a invadat procesarea laptelui, de nici nu mai știi dacă este lapte sau zeamă de soia. În privința sărbătorilor menționate mai sus, ele au devenit simple date din calendar și doar Biserica mai reușește încă să țină spiritul treaz. În rest, prozaizare totală a vieții bietului român.

BANCA POPULARĂ „CERNĂZOARA” DIN CERNĂDIA

Un rol important în dezvoltarea satului românesc între cele două războaie mondiale l-au avut băncile populare, înființate la inițiativa unor dascăli și preoți locali în majoritatea satelor din România. Aceste bănci ofereau credite cu dobândă mică pentru cumpărarea de pământ și utilaje agricole țăranilor, care nu mai trebuiau să apeleze la cămătări sau la bănci comerciale. Pe lângă finanțarea agricultorilor, băncile au îndeplinit și un rol cultural și filantropic prin donațiile pe care le-au făcut școlilor și lăcașelor de cult.

La 7 martie 1908 s-a înființat în comuna Cernădia societatea cooperativă de credit și economie „Cernăzoara”, cu un capital subscris de 4780 lei, din care s-a vărsat la constituire a zecea parte. Restul capitalului urma să fie achitat în termen de doi ani, urmând ca acesta să fie sporit prin cotizații lunare, însă fără ca vreun membru să poată avea o parte socială mai mare de 5000 lei. Cei 27 de membri fondatori ai Băncii Populare „Cernăzoara” au fost:

1. Constantin Popescu (capital subscris 700 lei); 2. Gheorghe M. Țarfulea (600 lei); 3. Nicolae Popescu (100 lei); 4. Petre Rotaru (400 lei); 5. Dumitru I. Basarab (300 lei); 6. Nicolae N. Mircescu (200 lei); 7. Petre N. Mircescu (200 lei); 8. Vasile Udrescu (200 lei); 9. preotul Sevastian Părvulescu (300 lei); 10. preotul Petre Rădescu (400 lei); 11. Dumitru M. Corcodel (100 lei); 12. Nicolae Pupăză (50 lei); 13. Alecsandru N. Lițoiu (50 lei); 14. Dumitru Șoacă (50 lei); 15. Grigore Lițoiu (100 lei); 16. Gheorghe D. Șoacă (50 lei); 17. Mihai Popescu (50 lei); 18. Nicolae I. Flitan (50 lei); 19. Dumitru Gh. Enoiu (50 lei); 20. Nicolae C. Flitan (50 lei); 21. învățătorul Gheorghe I. Vamvu (100 lei); 22. Gheorghe I. Popescu (300 lei); 23. Constantin I. Popescu (100 lei); 24. Gheorghe Mudăvoiu (30 lei); 25. Toma Cărigoiu (50 lei); 26. Anghel Popescu (50

lei); 27. Anghel C. Flitan (100 lei). Primul Consiliu de Administrație al Băncii era compus din șapte membri și anume: Constantin Popescu, Nicolae Popescu, Gheorghe I. Vamvu, învățător, Petre Rotaru, primar, Dumitru I. Basarab, Nicolae I. Mircescu și Vasile Udrescu. Comisia de cenzori era compusă din Gheorghe M. Țarfulea, preotul Petre Rădescu, Dumitru M. Corcodel și trei membri supleanți: Gheorghe I. Popescu, Nicolae Pupăză și Dumitru Șoacă. Statutul Băncii a fost autentificat de Judecătoria Rurală Novaci la 14 martie 1908.

Adunarea Generală din 9 martie 1930 a decis modificarea Statului băncii în conformitate cu legea pentru organizarea cooperatiei din 28 martie 1929. Potrivit noului statut, scopul Băncii Populare „Cernăzoara” era: a) să înlesnească creditul de care au nevoie asociații, procurându-le prin împrumuturi sau scontare de polițe fondurile necesare pentru gospodăria, meseria sau comerțul lor; b) să le primească economiile; c) să facă orice operațiuni de bancă și comision în folosul acestora; d) să sădească între asociați spiritul de solidaritate și de prevedere și să contribuie la răspândirea culturii în masele populației prin toate mijloacele potrivite acestui scop. Tot acum valoarea unei părți sociale este fixată la 1000 lei și se decide limitarea capitalului subscris la maxim 100 000 lei și minim 1000 lei. Ultima modificare a statutului are loc la 18 iulie 1937, când s-a pus de acord cu legea cooperatiei din 27 martie 1935.

Deși majoritatea cernăzenilor erau membri și ai Băncii „Gilortul” din comuna vecină, Novaci, totuși noua bancă reușește să se impună și să câștige încrederea sătenilor, acordându-le credite avantajoase pentru cumpărarea de pământ, unelte agricole, porumb, nu doar locuitorilor din Cernădia, ci și celor din comunele învecinate: Bengești, Bălcești, Pociovaliștea

și Bumbesti Pițic. Astfel, în 1928, la încheierea bilanțului, Banca are un activ de 3 439 681 lei, un capital social de 1 495 728 lei, ce aparțineau celor 220 de membri, iar depunerile spre fructificare se ridicau la 819 500 lei. Banca „Cernăzoara” a fost sprijinită în opera sa de finanțare a gospodăriilor țăranesti și de Federația Băncilor Populare din județul Gorj, căreia îi datora la 31 decembrie 1928 suma de 385 000 lei.

Un rol important în dezvoltarea băncii l-a avut președintele ei din anul 1911, preotul Sevastian Părvulescu, și contabilul Popescu M. Constantin, absolvent al Școlii de Contabili din Târgu Jiu. Primul, născut în 1883 în comuna Calopăru, licențiat în teologie, a participat la campania din 1919 ca preot militar la Brigada 1 de Artilerie și s-a stabilit la Cernădie, unde a înființat și Căminul Cultural „Renașterea”. În calitate de președinte al Băncii Populare „Cernăzoara” a încurajat și sprijinit prin donații generoase Căminul Cultural (11 382 lei), societatea Mormintele Eroilor (1000 lei), invalizii de război din Cernădia (3000 lei) și a acordat burse de studiu tinerilor D.C. Bărăscu și G. V. Vlăduțu (3000 lei).

Criza economică din 1929-1933, prin prăbușirea prețurilor produselor agricole, a afectat bunul mers al băncii, țăranii făcând față din ce în ce mai greu cheltuielilor, traiului zilnic și achitării ratelor la bancă. Urmare a acestui fapt, statul a intervenit prin legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 aprilie 1934, conform căreia toate datoriile agricole anterioare anului 1934 se reduc la 50 % din valoarea inițială, care urma să fie plătită în 17 ani, în 34 de rate semestriale, cu o dobândă de 3% pe an. Această lege i-a scăpat pe țăranii de datorii, dar a afectat negativ băncile populare, care s-au văzut lipsite de o parte importantă a capitalului lor. Astfel, Banca „Cernăzoara” a suferit o

pierdere de 2 092 841 lei, iar ca ajutor de la stat a primit 337 521 lei.

În ciuda acestor greutăți, Adunarea Generală din 8 martie 1931 a decis construirea sediului băncii pe terenul pe care se afla localul închiriat Băncii „Cernăzoara” și a aprobat înscrierea băncii ca societară în Banca Centrală din București cu un capital de 10 000 lei. De asemenea, s-a decis ca dividendul convenit societărilor să fie de 12% pentru anul 1930 și că sătenii din Cernădia vor fi împrumutați numai dacă sunt membri ai băncii cu cel puțin o parte socială subscrisă și cu prima rată de 20% vărsată. În 1931 Consiliul de Administrație al Băncii Populare „Cernăzoara” era compus din: preotul Sevastian Părvulescu, președinte, Nicolae Popescu, vicepreședinte, Constantin M. Popescu, Ion P. Rotaru, Constantin C. Mogeac, Vasile Udrescu și Gheorghe D.Gh. Spilcă. Comisia de cenzori era compusă Constantin Papuc, Grigore Lițoiu, Nicolae N.N. Popescu și cenzorii supleanți: Petre P. Grigore, Dumitru M. Corcodel și Ion I. Pistol. La 30 aprilie 1938 Banca Populară „Cernăzoara” avea 209 membri, un capital subscris de 1 308 000 lei și un capital vărsat de 1 390 153 lei și era afiliată la Federația „Gorjul” a băncilor populare cu un capital vărsat de 35 000 lei. Economii locuitorilor depuse la bancă erau în sumă de 1 263 000 lei, iar soldul împrumuturilor acordate de 1 563 764 lei.

Intrarea României în sfera de influență sovietică la sfârșitul celui de al doilea război mondial și începutul politicii de comunizare forțată a țării, a dus în anul 1948 la desființarea băncilor populare, ale căror bunuri au fost confiscate de stat. Astfel a luat sfârșit o pagină glorioasă din istoria satului românesc, care și-a pus puternic amprenta asupra dezvoltării sale materiale și culturale.

Cristian GRECOIU

VARA EXPERIMENTULUI LA ȘTIINȚE

În această vară a avut loc la Universitatea din Craiova Tabăra de vară, desfășurată sub deviza „VARA EXPERIMENTULUI LA ȘTIINȚE”. De la Liceul Teoretic Novaci au participat elevii: Andronache Marius, Becheanu Emanuela, Ciocan Anuța, Cepoi Mihaela, Voinescu Angela. Elevii au fost însoțiți de d-na Crețan Claudia, profesor de fizică al liceului nostru.

Timp de două săptămâni, elevii au participat la ateliere de geografie, de fizică și de chimie în laboratoarele universității, au avut activități chiar în sălile de curs și în amfiteatrele universității. Au fost cazați în internatul universității, proaspăt renovat. Elevii participanți au avut astfel posibilitatea să se simtă ca niște adevărați studenți. De asemenea, elevii noștri au vizitat principalele obiective turistice și culturale din Craiova. Una dintre activități s-a desfășurat la Primăria Municipiului Craiova. Participanții s-au bucurat, de asemenea, de o excursie tematică la Castelul Corvinilor din Hunedoara.

Elevii au fost foarte încântați de acest proiect, pe care l-au considerat o experiență de neuitat.

„VARA EXPERIMENTULUI LA ȘTIINȚE, proiectul care în două săptămâni a reușit să ne schimbe puțin, să ne arate fețe ale științei necunoscute nouă și să creeze

legături ce au rămas și vor rămâne neschimbate. Au fost două săptămâni ale cunoașterii de sine, două săptămâni unice”, ne-a mărturisit eleva Ciocan Anuța-Gabriela, participantă la proiect.

„A fost o experiență minunată, cu ajutorul căreia mi-am făcut descoperit noi pasiuni. Mi-am făcut prieteni noi și m-a ajutat să mă descopăr personal. Eu știu unde mă văd la facultate: la Universitatea din Craiova”, ne-a spus și Cepoi Mihaela, o altă elevă implicată în proiect.

Profesorul care i-a însoțit pe copii, d-na Crețan Claudia, consideră că acest proiect și-a atins scopul. „Elevii participanți, spune domnia-sa, și-au însușit și lărgit cunoștințele din diferite domenii ale științelor, dezvoltându-și abilități pentru a-și crește echilibrul interior. Scopul activităților didactice și al celor extracurriculare a fost de a motiva elevii să finalizeze studiile liceale și să se orienteze spre o facultate de științe”.

O felicităm pe d-na profesoară și pe toți elevii participanți, care au reprezentat liceul novăcean într-un proiect cu una dintre cele mai prestigioase universități din țară.

Prof. Otilia GIURCA

Scriitorul și publicistul ION N. OPREA – IAȘI:

SILVIA – LUCIA PODEANU

Fiică de ceferist, născută la Foșani, în iunie 29, 1942, împlinise 73 de ani, era încă tânără, zic eu, din părinți Floarea Rauca și Mărgărit Tudor, al cincilea copil din cei șapte ai familiei, toți realizați intelectual și socio-profesional, unii din băieți lucrători în diplomație ori ca ofițeri superiori în armata română.

Silvia Lucia Tudor, strălucită profesoară de limba română, căsătorită cu medicul chirurg Grigore Podeanu, stabiliți la Novaci-Gorj încă din 1965, au fost împreună 44 de ani, până în 2008, când a rămas doar cu amintirile soțului.

Dobânditoare a gradului I de profesor, cu lucrarea „Folclorul obiceiurilor în legătură cu moartea”, în zona Novaci, studiu publicat și în anul 2004 în volumul „Izvoare de frumuseți – datini, obiceiuri, ritualuri”, care a certificat calitățile sale nu doar în cercetarea folclorică, ci și potențele de înțelegere și însăilare în cuvinte alese a ceea ce-i „spuseseră” Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Vasile Voiculescu...

Poeta a fost printre primele condeie care a aderat la inițiativa noastră de realizare a unor antologii cu lucrări literare, pe o temă dată și a publicat consecvent, catalogul frecventatorilor evidențiind-o. În cadrul Cenaclului, stimulată de atmosfera de muncă de aici a acceptat îndemnul și elanul necesare realizării propriilor și apreciatelor bijuterii lirice intitulate

Anotimpurile iubirii, volum de poezii, 157 p., închinat soțului ei, Nicu, debut în domeniu, promovat de Primăria orașului Novaci și Consiliul local care i-au sponsorizat editarea în 2011 și a

altui volum, tot poezii, 368 p., *Lumina unui gând*, în 2012, dedicate părinților, fraților și copiilor ei. Ambele au fost publicate de Editura Cetate Deva. Cele două volume au fost susținute, recomandate cititorilor și favorabil apreciate în scris de către colaboratorii Cenaclului nostru literar la distanță, printre care prof. Camelia Nenciu, dr. Iulia Gabriela Șerban, inv. Jane Margareta Tudor, prof. Mioara Niculescu, prof. Ileana Șandru Troi și prof. C. Voiculescu – în revista Pietrele Doamnei, noiembrie 2011, Curtea de Argeș-, ca și de multe persoane aflate în evidența scrierilor proprii.

Au urmat – *Grădina de sub cer*, versuri, 192 p., destinate nepoților ei, 2013, *Solstițiul de vară*, versuri și proză, 156 p., pentru fetele ei, Anca și Elena, 2014, ambele la Editura Armonii Culturale, Adjud, cu substanțiale și credibile prezentări și recomandări către cititori, făcute de Gheorghe A. Stroia, membru corespondent al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe.

La aceeași editură, Armonii Culturale, Adjud, cu vorbe de cumpănită apreciere, chiar și în versuri, semnate de Gheorghe A. Stroia, sunt editate încă două bijuterii, *Tărâmul durerii*, 100 de pagini, cu mulțumiri domnului Mircea M., și volumul *Versuri și proză*, 2015, ultimul devenind expresia ultimei sale dorințe, surpriza promisă de către cineva devotat din familie și realizată prin regie și editare proprie, chiar în ultimele momente ale vieții.

...

I-am dat telefon duminică 2

august să o întreb de sănătate, să o întreb când îmi trimite lucrarea pentru viitorul volum antologic cu tema Nu Uita, Silvia era în agonie...

Luni, 3 august 2015, am primit vestea cea tristă: Ciotul, fără a fi prea bătrân, plecase. Familia ne anunța că Silvia Lucia Podeanu în zorii zilei s-a desprins de tot ce este prietenie – prietenul meu - și a plecat la cele veșnice. Cu speranța pe care și-a pus-o pe coperta ultimei ei lucrări literare de 84 de pagini, că Omul din om nu va pieri, și-și va acorda iar valoarea prin reevaluarea valorilor morale din care face parte și prietenia...

O optimistă a fost Silvia! Să-i fie veșnică amintirea și Calea luminată de Bunul Dumnezeu!

SILVIA LUCIA PODEANU:

M-a bucurat lumina

Am adunat idei,
Le-am talmăcit în simțiri
Trăite sau neștiute,
Am descoperit omenești abisuri.
Am îndrăznit să-mi fac visuri;
m-au înfiorat fapte,
am plâns amarnic de spaimă
în noapte.
M-au făcut fericit
Zâmbetele unui prunc adormit;
am fost o fărâmă, cu tot și cu toate,
dar mai ales m-au bucurat
lumina din oameni,
puterea cu care iubirea înfrânge
durerea și ura.

Ai mai dori

Și, când într-un final
Atât de multe lucruri știi,
Iar pacea Absolută
Ți-e cucerirea cea dintâi
Acolo-n liniștea totală
Instalat, netulburat,
Pe toate și pe tot
Analizând,
Îndrumător cu sfatul
Cel mai blând.
Îți mai aduci aminte vreodată
De lumea noastră?
Te mai frământă oare Dorul
De planeta albastră?
Ți-ai mai dori s-alergi desculț
Pe plaje aurii
Învăluit de adieri de vânt
și de culori trandafirii?
Miresmele pădurilor de brad
ți-ar inspira poemele de bard
cântate de fecioare cu iubire
și de coconi în drumul
cătăniei, către devenire?
și toate visele pe care le-ai avut
și cu cât zbucium ți le-ai împlinit?
și recunoaște!
În Tăcerea Absolută
c-ai mai dori să vii
odată-n lume
pământean să fii!

12 ianuarie 2015

INV. C. LIANU, MONOGRAFIA COMUNEI NOVACI, 1935:

„COTROPIREA ZĂVOIULUI DE CĂTRE CEI NESĂȚIOȘI DE PĂMÂNT”

Orașul Novaci este una dintre puținele localități ale Gorjului în care Primăria, dacă vrea să construiască ceva, nu dispune de teren corespunzător. Este cunoscut faptul că pentru construcția unei grădinițe pentru copii a fost nevoie să se stabilească un teren care este departe de grădinița actuală și era reținut pentru alte obiective.

S-au tot căutat soluții pentru o sală de sport, dar în Novaci nu sunt posibilități. Echipa de fotbal joacă pe un teren construit din banii noștri, dar care a fost retrocedat, nu știm cum și în ce condiții.

Am amplasat un monument al eroilor și veteranilor în fața Policlinicii orașenești pentru că nu am găsit alt loc. Ce legătură o fi având monumentul cu policlinica?

Au venit medici noi la Spitalul Orașenesc și locuiesc pe unde pot, deși pe timpul comunismului se construiseră locuințe pentru medici și alți specialiști.

Dacă ar veni un investitor și ar solicita teren pentru amplasarea unui obiectiv, Primăria nu ar avea de unde să-i dea.

Primăria Orașului Novaci, de aproape doi ani încearcă să rezolve problema parcarilor în localitate. Este de apreciat faptul că s-au găsit soluții, deși mai sunt persoane care s-au împotrivit amenajării de parcări pe terenuri acaparate nu se știe cum de-a lungul anilor. Bine, bine, parcarile s-au făcut pentru autoturisme și nu pentru TIR-urile care mai sunt lăsate de către unii proprietari cu de la sine putere.

Sunt unele terenuri îmbăcsite de TIR-uri, de aproape că nu ai pe unde trece, motivând că le aparțin. Cum or fi intrat în posesia lor?

Iată ce scria inv. C. Lianu în prima Monografie a

comunei Novaci, tipărită în anul 1935 la Tipografia „Nicu D. Miloșescu” Târgu-Jiu, fapte din care reiese interesul autorităților vremii pentru patrimoniul localității, dar și că încă cu mult timp înainte unii

bănci de mesteacăn, formând parcul de preumblare al localnicilor și vizitatorilor.

Plin de pajiști înverzite, de luminișuri, de crânguri ascunse, prin care jocurile de lumină se îmbină cum nu se poate mai minunat, cu aerul său răcoros și ozonat, cu nopțile cu lună plină învăluite în farmec și mister, cu zilele însorite de paianjeniș de raze aurii mai strălucitoare și mai prietenoase ca oriunde, zăvoiul acesta care ascunde atâtea taine ale trecutului, a fost una din podoabele comunei de altădată.

Unde involburate ale Gilortului, de-un verde, albastrui ca seninul cerului de Maiu, isbesc cadentat tapșanele înverzite depe malurile zăvoiului și împreună cu prundișurile și nisipiștile cu aceleași nuanțe de colori, rămase după revărsări, alcătuiesc un decor ce nu-și găsește asemănare decât în peisagiile tiroleze ori elvețiene.

Păcat că zăvoiul, această perlă a Novacilor, se rărește pe zi ce trece, prin tăierea copacilor și se micșorează și descompune, prin cotropirea de către cei nesățioși de pământ!”

Moșia Novaci, devenită prin cumpărare proprietate a Băncii Populare „Gilortul”, se compunea din: locurile din țară, plaiul cu locurile de pășune și pădure, munții cu pădurile și ZĂVOIUL (din sat).

ZĂVOIUL (din sat) A RĂMAS NUDA PROPRIETATE A BĂNCII, ca „STRAJĂ CINSTITĂ ȘI STATORNIC VEGHETOARE A INTERESELOR GENERALE ȘI A ARMONIEI CELOR INDIVIDUALE DIN REGIUNE”.

Oare așa a rămas?

Constantin DĂRVĂREANU

Dumitru Brezulescu cu soția în Zăvoiul Băncii

începuseră să se înfrupte din imobilele Băncii Populare „Gilortul”, între care și Zăvoiul, proprietate a Băncii, fiindcă și pe atunci erau oameni nesățioși. Redau din Monografia Comunei Novaci, 1935, lucruri care ar trebui să stea în atenția actualului Primar al Orașului Novaci, dr. ing. Dumitru Leuștean, pentru a vedea ce s-a întâmplat cu patrimoniul localității noastre și a face demersurile necesare pentru recuperarea unor imobile acaparate ilegal:

„Atât iazul meseriilor cât și Gilortul propriu zis sunt mărginite de anini bătrâni, închizând între ele mai multe insule, între care cea mai întinsă, din centrul satului, până acum 25 de ani era presărată cu chioșcuri și

ÎNTÂLNIRE CU MOARTEA

Abia se crăpase de ziuă când împreună cu băiatul meu pornisem cu automobilul pe DN 6, spre Câmpia Burnazului. Din sens opus venea o coloană de aproximativ 40 de km de mașini din sudul țării către București. Sunt doar câțiva din zecile de mii de oameni care lucrează în Capitală și care trebuie să plece din satele de baștină spre locurile de muncă. Luminile farurilor automobilelor îngreunează enorm drumul, mai ales că în cea mai mare parte este o singură bandă de mers pe sensul respectiv. La aceasta se adaugă dese slalomuri printre mașini făcute de șoferii grăbiți, precum și căruțele fără nici un fel de semnalizare aflate în trafic, care măresc pericolul de accidente.

După 40 de km de chin facem la stânga spre Giurgiu și, în sfârșit, respirăm ușurați. Aglomerația de mașini s-a diminuat considerabil și avem timp să admirăm superbe culori ale câmpului și arborilor din pădurile pe lângă care trecem. Relaxarea nu durează mult, pentru că tocmai când ajungeam în apropierea unei bălți de pescuit, numită Bila, am constatat cu groază că de pe contrasens vine automobil direct spre noi. Îi strig băiatului care moșia să se țină bine și accelerez motorul la maximum. În fața pericolului extrem sunt tentat să trag mult dreapta, dar fulgerător văd că acolo era un șanț adânc

de peste 1,5 m, plin cu apă. Strâng din dinți și în clipa imediat următoare aud o bubuitură puternică și simt sute de cristale de geam care îmi spuzesc fața și mâinile. Apăs frâna până la refuz și simt cum pe obraz și pe mâini apar picături de sânge cald. Mă așez cu capul pe volan și îmi adun toate puterile pentru a mă mișca. În acel moment aud ca prin vis vocea băiatului de lângă mine care striga din răspuț: Ce s-a întâmplat? Tată, ești lovit rău? După câteva secunde răspund că am fost loviți de o mașină care venea din sens invers și că geamul de la portieră, oglindă și tabla din jur sunt făcute praf. Când văd ochii plini de groază ai băiatului care mă priveau disperat, îmi încordez puterile și cobor din mașină. Îmi curăț puțin fața și mâinile de fragmentele de geam și încerc să înțeleg ce s-a întâmplat. Undeva departe, cam la 300-400 m, văd mașina care ne lovise. Constat cu stupeoare că din aceasta coboară o polițistă cu pistolul la șold, care se îndreaptă agale spre noi.

Încerc să cercetez stricăciunile făcute mașinii. Nu îmi iese însă din minte pericolul prin care am trecut. Băiatul își recăpătase calmul și mă încuraja spunându-mi că mașina nu are cine știe ce stricăciuni. După un timp, ajunge la noi și polițista care conducea mașina care ne lovise. Deși furios din cale afară, observ că aceasta tremura și

ea de frică. Îmi dreg vocea și îi spun abia auzibil că era gata să ne omoare. Polițista își cere scuze și ne explică întâmplarea: mergea spre serviciu la un post de poliție dintr-o comună apropiată și i-a sunat prelung telefonul; încercând să deschidă telefonul a pierdut controlul volanului, mașina a intrat pe contrasens și a venit drept în noi; observând pericolul a tras cât a putut de volan dreapta și ne-a lovit doar tangențial.

M-am întors din nou la mașină și am pus iarăși capul pe volan. În minte îmi apărea mereu gândul că viața noastră fusese la o secundă, două de moarte. În creier îmi năvălesc apoi alte idei: că în România mor anual în accidente de circulație peste 1000 de oameni; că la nivel mondial 3 până la 5% dintre șoferi sunt sacrificați pe altarul Zeului Automobilului sau că orice plecare la drum pe șoselele patriei are mari probabilități de a sfârși dramatic sau chiar tragic. În acest timp, băiatul de lângă mine mă privea disperat. Ca să îl liniștesc îi spun că nu am murit încă, ci doar m-am întâlnit cu Moartea.

Împreună cu polițista ajungem la postul de poliție din apropiere. Aici așteptăm ceva timp, pentru că unitatea respectivă își începe programul la ora 8. În acest răgaz caut în trusa de medicamente a mașinii, șterg petele de sânge cu Rivanol, apoi le pudrez cu

Baneocin. Când în sfârșit vine agentul de poliție și îi relatez cele întâmplate, acesta îmi spune că actuala lege a circulației ne cere să rezolvăm stricăciunile mașinii pe cale amiabilă. După ce îl privesc insistent câteva clipe, am înțeles că de fapt am venit degeaba la postul de poliție, pentru că autorul accidentului era din breaslă. Observând nedumerirea mea, agentul de poliție încearcă să mă consoleze, spunându-mi că dacă vreau, poate să cheme asistenta medicală să mă panseze. Refuz prompt, spunându-i că știu și eu să pun pansamente. Îl rog totuși să îmi dea o hârtie la mână privitoare la accident, pentru că pot fi oprit de o patrulă de poliție, care mă poate acuza că am fugit de la locul accidentului. Insistențele mele sunt zadarnice. Aceasta ar fi însemnat ca în documentul respectiv să fie pomenit și numele celei care m-a lovit cu mașina, ceea nu ar fi „dat bine” la dosarul de personal.

Între timp polițista prinsese curaj. Mi-a spus să repar mașina pe cheltuiala mea și va achita apoi ea, pe baza costurilor. Așa s-a și întâmplat. Că am trecut pe lângă moarte nu a mai însemnat nimic, ci doar o experiență adăugată la alte mii și mii de întâmplări din curgerea vieții spre punctul ei final.

Prof. univ. dr. N. Vințanu

ÎNSEMĂNĂRI DIN PIAȚA NOVACI

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Duminică răcoroasă de octombrie. Soarele abia apăruse la orizont când m-am îndreptat grăbit spre piața din centrul Novaciului. În urechi îmi sunau cuvintele mamei, cum că dacă vrei să cumperi marfă bună trebuie să fi dis de dimineață la târg. Găsesc un loc de parcare destul de departe de ținta propusă și o iau încet pe malul Gilortului. Deși răcoare – cam două, trei grade deasupra lui zero – încep să cercetez cu atenție mărfurile întinse pe jos de-a lungul malului apei de către negustorii rromi, cum își zic ei. De fapt eu știu că în copilărie le zicea țigani, dar acum își zic rromi. Aceasta mă face să întreb pe o tânără vânzătoare ambulantă de ce ei zic că sunt rromi. Răspunsul vine prompt – pentru că ne tragem de la Roma. Înghit în sec și pornesc mai departe. În minte îmi vin discuțiile aprinse pe cere le-am avut cu ani în urmă cu studenții de la limba romani din cadrul Facultății de Limbi Străine București, unde am susținut vreo șapte ani cursuri de Teoria educației și Teoria instruirii școlare. Până la urmă am înțeles că „rrom” sau „rromani” înseamnă a fi împreună și deci nu au nicio legătură cu Roma, capitala Imperiului Roman și a Italiei de astăzi.

Strigătele comercianților ambulanti mă trezesc din visare. O negustoreasă mai în vârstă mă abordează direct, spunându-mi că are cămăși noi la 5 lei și pături aproape noi la 10 lei. Mai mult la insistențele femeii cercetez câteva mărfuri și apoi plec mai departe. În apropiere aud alte voci feminine care mă îndeamnă să iau „suedeza sau norvegiana”. Curios, întreb despre ce suedează sau norvegiană este vorba. Negustoreasa îmi arată niște veste second-hand, așa zis polare și câteva teancuri de pungă noi din plastic pentru alimente, acestea având inscripționate drapelurile statelor respective. Nemulțumită că nu cumpăr nimic femeia îmi spune că în curând va veni frigul și o să îmi pară rău că nu am cumpărat o vestă

polară. După câțiva zeci de metri ajung la o tarabă cu încălțăminte. Aici un bărbat brunet cam de vreo 100 de kg mă ia de mână și îmi spune că are pantofi și bocanci noi sau puțin purtați. Îmi arată câteva perechi și chiar încerc să probez una care era bine lucrată manual și foarte frumoasă. Dar, ghinion, era cu vreo două numere mai mari decât pantofii din picioarele mele. Abia reușesc să îl conving pe negustor că sunt prea mari pentru mine și merg o bucată de drum fără să mă uit în stânga sau dreapta.

Atenția îmi este atrasă însă de un puternic strigăt despre ceva gecă de toamnă și de iarnă. Mă opresc în dreptul mărfurilor așezate direct pe jos și o tânără vânzătoare brunetă mă ia direct cum că ar trebui să iau o geacă nemțească aproape nouă, care ar fi de cea mai bună calitate din Europa. Nu rezist tentației și întreb negustoreasa cum sunt aduse toate aceste mărfuri din occident. Vânzătoarea îmi răspunde prompt că au oameni în toate țările din vest care colectează marfa, o igienizează și o trimit cu tirurile în România. Încerc să aflu și cam cât costă acolo aceste mărfuri. Răspunsul este unul ocolitor, cum că nu știe bine, dar se pare că sunt cumpărate cu 300-400 de euro tona și că oricum, toate mărfurile pe care le vinde sunt de calitate. Atunci îmi vine în minte informația citită pe site-ul unei agenții de presă: că nemții îi plătesc pe cei care le colectează deșeurile, mai ales electrocasnice și IT, pentru a scăpa de ele scoțându-le din țară. Cum aveam suficiente gecă și alte haine pentru iarnă plec mai departe și ajung în piață la sectorul brânzeturi, fructe și legume.

La brânzeturi constat că sortimentele sunt din acelea ale noastre: telemea, urdă, caș și smântână. La capitolul prețuri aflu că brânza de oaie este 20 de lei/kg, cea de vacă 15 lei/kg, urda și smântâna tot cam atât. Ceea ce îmi atrage atenția este existența a 15-20 de vânzători de brânză, iar cumpărători doar

vreo 4-5. Ceea ce mai constat este că aproape toți cumpărătorii luau cantități mici de produse lactate, o jumătate de kg sau un kg, după ce mai întâi degustau marfa întinsă pe 3-4 tarabe. Constatarea îmi reamintește vorbele tatei spuse demult: dacă ajungi să cumperi brânza cu kilul, niciodată nu te mai saturezi cu brânză. Ca om crescut cu brânză în casă, atât de oaie cât și de vacă, degust aproape din fiecare marfă expusă și sunt încântat să constat că aceasta este de calitate. Îmi atrag însă insistențios atenția câteva bucăți mari de telemea de oaie, aflate pe o tarabă de la marginea încăperii. Examinez cu atenție marile bucăți de brânză și rog vânzătoarea să îmi cântărească una dintre acestea. Avea 2,5 kg. Scot 50 de lei și plătesc marfa, plecând încântat de ceea ce am văzut. În memorie îmi revin însă bucățile de telemea făcute de mama care arătau cam tot așa.

Continui drumul prin piață și ajung la o tarabă unde se vindeau articole tehnice. Privirea îmi este atrasă de un obiect ciudat aflat pe masă – o baionetă rusească nouă, cu inscripționarea AK 47 - CCCP. După ce examinez cu atenție ditamai cuțitul, îl întreb pe vânzător dacă este originală. Acesta îmi răspunde într-o românească oarecum stricată, semn că este de undeva din răsărit, că da, este originală. Învârtind pe toate părțile baioneta îmi aduc aminte că așa ceva am avut și noi cei care am făcut cândva armata la marină și eram foarte mulțumiți că nu rugineau din cauza aerului sărat de la mare. Încerc să aflu de la negustor de ce rușii își vând baionetele, la care aceasta îmi răspunde sec – pentru acum au altceva, mai bun.

Un miros pătrunzător de mici, cârnați și fripturi mă ia de nas și mă face să merg spre tarabele care ofereau astfel de bunătăți. Dintr-o ochire constat că la mese erau așezați mai mult bătrâni cu soțiile lor, care înfulecau de zor din mici sau cârnați. Reușesc să surprind și câteva

vorbe din discuțiile unora dintre aceștia, cum că duminica mai gustă și ei din aceste bunătăți, deși sărăcia îi asaltează din toate părțile. Nu pot rezista tentației și cumpăr și eu vreo doi mici, pe care îi savurez la repezeală.

Îmi continui drumul printre alte tarabe pentru a cumpăra roșii. Îmi aduc aminte locul de unde cumpăram cu tata, demult, demult, roșii de la un legumicultor din Bobu. Întreb pe o doamnă de nea Mărin de la Bobu, la care aceasta îmi spune că e o rudă a renumitului legumicultor. Cer să îmi cântărească 1 kg de roșii și ½ kg de ardei, dând pe toată marfa 5 lei. Gust dintr-o roșie și constat că într-adevăr are acel gust și savoare din vremurile de demult, semn că unii legumicultori nu s-au lăsat păcăliți de samsarii cu semințe de legume și au păstrat soiurile românești.

La întoarcerea spre locul unde am parcat mașina trec din nou prin „țigănie” cum i se spune locului unde negustorii rromi își vând mărfurile. Aud din nou că prețul a scăzut de la 5 la 3 lei și că toată marfa este pe alose. Reclama făcută se referea la cămășile bărbătești. Mă opresc în fața mărfurilor pe care le avea femeia care striga în gura mare despre reducerea făcută. Scot 3 lei dar negustoreasa îmi spune că aceea costă 5 lei. Îi spun că adineauri strigase că prețul este 3 lei. Râzând, femeia îmi spune că reclama este sufletul comerțului. În drum spre locul de parcare mă tot întreb cum pot fi așa de activi acești negustori, care sunt convinși că nu au nici un fel de școală comercială, dar care reușesc să vândă atât de multe mărfuri. Aceasta în vreme ce în magazinele bine aprovizionate din centru am văzut intrând și ieșind doar vreo câțiva cumpărători. Un răspuns poate fi acesta: sărăcia ne face să cumpărăm ceea ce occidentalii aruncă. Ba mai mult, ne bucurăm când constatăm că o „zdreanță” este bine făcută și rezistă mai mult. Adică săraci în țară săracă...

SOCIETATEA DE MUZICĂ „NOVĂCEANCA”

Constantin DĂRVĂREANU

În urmă cu 80 de ani, la 12 iunie 1937, la Novaci a luat ființă Societatea de muzică „Novăceanca”. Societatea avea ca scop cultivarea și promovarea cântecului național și popular, dezvoltarea sentimentului patriotic (n.a., de care am cam uitat cei mai mulți). S-au făcut donații pentru cumpărarea de instrumente în vederea înființării unei fanfare. Printre cei care au donat bani s-a numărat însuși primul-ministru de atunci, Gheorghe Tătărescu.

Au fost selectați 18 băieți din Novaci care au fost pregătiți timp de șase luni la Jina, în județul Sibiu, de profesorul Gheorghe Bogdan din Poiana Sibiului. Aceasta a fost prima formație artistică de acest gen în lumea satelor din județul Gorj, alcătuită după modelul celor din Ardeal, înființată cu sprijinul Băncii Populare „Gilortul”. Interesul cu care a fost privită acțiunea de înființare a fanfarei novăcene o dovedește însuși faptul că cei 18 instrumentiști au fost vizitați la locul de instruire de la Jina chiar de către primul-ministru,

Gheorghe Tătărescu.

Ultimul plecat din această viață din fanfara înființată în anul 1937 a fost Gheorghică Piliuță care, pe atunci încă nu împlinise 15 ani. Când se apropia de 70

de ani, Gheorghică Piliuță mi-a povestit, cu emoție, despre vizita primului-ministru Gheorghe Tătărescu în mijlocul tinerilor novăceni care se pregăteau la Jina. Mai întâi a stat de vorbă cu profesorul Bogdan, apoi cu fiecare dintre novăcenii care se aflau în pregătire la Jina. Gheorghică Piliuță era cel mai mic, și ca statură și ca vârstă. Primul-ministru, oprindu-se în fața sa, l-a întrebat:

-Știi să cânti?

-Da, domnule ministru.

-Ce știi?

-Tot ce m-a învățat domnul profesor.

-Aș vrea să te aud și eu!

„Domnul profesor Bogdan s-a uitat la mine și din ochi mi-a făcut semn să nu-mi fie frică. Am dus clarinetul la gură, am tras aer în piept și cu toată puterea am cântat «Trăiască Regele». Domnul prim-ministru m-a ascultat, apoi s-a apropiat de mine, m-a

GRIGORE MOISIL

savantul plin de umor care a pus bazele informaticii românești, profesorul care, pe lângă matematică, era pasionat și de cultură

Profesorul Grigore Moisil a devenit un nume vehiculat de extrem de mulți, dar cunoscut de extrem de puțini. Pentru cei tineri, el face parte din panoplia istoriei – alături de Ștefan cel Mare sau Constantin Brâncuși.

Moisil era cunoscut în țară mult mai mult decât un om de știință. Cu un farmec de inegalat, profesorul devenise celebru prin replicile pe care le servea interlocutorilor săi și care – dincolo de efectul imediat mai mult sau mai puțin comic – erau pline de o adâncă înțelepciune.

Ca urmare – după trecerea în neființă (mai 1973) a profesorului Moisil – s-au făcut numeroase încercări de a strânge aceste vorbe de duh, împrăștiate cu dărnicie de-a lungul anilor. Cred că prima încercare a fost lansată de profesorul Constantin Ottescu în cadrul Gazetei Matematice. Culegerea de „moisilisme” din acest articol aparține în principal Ioanei Moisil, o rudă a academicianului, la care am adăugat și noi din amintiri unele vorbe celebre.

Pentru cei tineri ele vor fi în mod cert o descoperire de senzație, iar pentru cei aflați la o anumită vârstă – un prilej de nostalgie amintiri.

VORBELE DE DUH ALE PROFESORULUI GRIGORE MOISIL

- Tot ce e gândire corectă este sau matematică, sau susceptibilă de matematizare.
- Învățând matematica, înveți să gândești.
- Sunt unii oameni care cred că matematica trebuie făcută între cutare și cutare oră. Nu e adevărat. Matematica nu se face la ore fixe. Matematica se face când îți vine o idee. Noaptea sau dimineața, când te scoli, când te speli, te gândești. Dacă nu te speli, te gândești când nu te speli.
- Noi, matematicienii, facem activitate fără planuri; nu de alta, dar ca să ne deosebim de acei care fac planuri, fără activitate.
- Nici o problemă nu are granițe. Orice răspuns are multe.
- O teoremă e o scrisoare de dragoste către un necunoscut, către acela care îi prinde nu numai înțelesul, ci și toate sub înțelesurile.
- Matematica va fi limba latină a viitorului, obligatorie pentru toți oamenii de știință. Tocmai pentru că matematica permite accelerarea maximă a circulației ideilor științifice.
- Eu sunt omul care demonstrează. Nu conving.
- Marijul e singura scăpare pentru un bărbat fără succese și pentru o femeie cu prea multe.

- Dușmanii se recrutează dintre prieteni.
- Când îmbătrânești, nu mai ai inimă, ai cord.
- Ce este un pesimist? Un optimist bine informat.
- E rău că la bătrânețe dosarul medical e mai mare decât dosarul de cadre. Marele regret al vieții mele este de a nu fi avut nici unul.
- Un om la 20 de ani trebuie să fie admirat, la 30 apreciat, la 40 invidiat și la 60 stimat.
- Greu nu e să ai dreptate; greu e să convingi pe alții. Nu întotdeauna e greu, ci numai când ai dreptate. Și mai ales e greu să convingi pe cei care spun că s-au convins.
- Scaunele prezidențiale sunt periculoase: au un microb care se urcă la cap.
- Un om e uman nu numai prin defectele lui, ci și prin calitățile lui.
- Explozivul cel mai puternic nu este tri-nitro-toluenul, nici bomba atomică, ci ideea omenească.
- Nu e de părerea ta cel ce te aprobă, ci cel ce te imită.
- Imaginația e și ea o sursă de informare.
- Cărțile bune nu mor niciodată.
- O anecdotă în care nici ascultătorii, nici povestitorii, nu înțeleg ce se întâmplă, se numește roman psihologic.
- La ședința de Consiliu profesoral în vederea titularizării, prof. Ștefan Procopiu a votat contra numirii lui Moisil, „candidatul fiind prea tânăr” pentru a ocupa postul de profesor. – E un defect de care mă corectez în fiecare zi, a replicat Moisil.
- Un prieten îi spune într-o zi: Matematica asta pe care o predici tu, m-am săturat de ea până peste gât. Moisil: Dar matematica se face de la gât în sus!
- În timpul unui curs, profesorul începe să caute printre hârtiile pe care le avea pe masă. Nu găsește însemnările de care are nevoie, se oprește și spune: lăutarii cântă după ureche, muzicanții, după note. Eu mi-am uitat notele acasă.
- Cineva l-a întrebat: „Credeți că e potrivit ca un profesor să facă glume la cursuri? Profesorul Moisil a răspuns: „Știința nu e tristă, decât pentru unii”.
- Profesorul Moisil, la 65 de ani, după ce și-a scrântit piciorul: ”Știam că la vârsta mea te scrântești la cap, nu la picior”.
- O reporteră spune la un moment dat, în cursul unui interviu: știți că adevărul supără! Moisil: Pe mine o teoremă de matematică nu m-a supărat niciodată.
- Întrebările la care trebuie să răspunzi cel mai sincer sunt cele pe care ți le pui singur.

- Cea mai mare schimbare ce se va petrece în Ministerul Învățământului va fi atunci când nu se va schimba nimic.
- Marea calitate a unui șef de școală este de a fi bucuros când e depășit de elevii săi.
- Pentru elev este esențial cum rezolvă problemele; pentru profesor – cum le pune.
- Se știe că un profesor bun e cel care te face ca lucrurile mai grele să ți se pară ușoare.
- Nimic nu costă mai mult decât neștiința.
- Spre deosebire de vin, știința nu trebuie lăsată să se învechească.
- Știința merge astăzi mai repede ca omul de știință; ai pornit împreună și ți-o ia înainte. Ar fi de scris odată povestea celor ce și-au pierdut răsufarea alergând după propriile lor idei. Și tragedia celor ce, nevrând să rămână în urmă, nu pot să meargă înainte. Și comedia amară a celor ce neputând alerga, încearcă să oprească puhoiul. Și dramele provocate de cei ce, neînțelegând noul, îi prigonesc pe cei ce-l practică.
- Știința e formată numai din afirmații și negații, dar trăirea unei științe e formată din întrebări și răspunsuri, din bănuiele și îndoiele.
- Știința se răzbună ca o femeie: nu când o ataci, ci când o neglijezi.
- Știința nu e tristă decât pentru unii.
- Într-adevăr, dacă este ceva cu care trebuie să rămână absolventul unor cursuri liceale, acel ceva este învățul de a gândi just.
- Marele regret al vieții mele este de a nu fi avut nici unul.
- Fiecare om merită un pahar de vin. Odată ce consumă paharul de vin devine alt om.
- Într-o zi, Grigore Moisil, distrat, traversează strada pe roșu. Sosește un milițian.
- De ce traversezi pe roșu? Știi că nu e voie?
- Nu mi-am dat seama.
- Bine, trebuie să plătești 25 de lei amendă.
- Grigore Moisil a întins 50 de lei și a plecat. Milițianul a strigat după el:
- Stați să vă dau restul de 25 de lei.
- Nu-i nevoie, că mă mai întorc odată pe roșu.
- Profesorul Grigore Moisil, la o oră de matematică, după ce a citit tâmpeniile scrise de un student într-o lucrare, l-a chemat pe respectivul la el, l-a pupat pe frunte și a zis: „Poți să te lauzi la toată lumea că profesorul Grigore Moisil te-a pupat pe fund, pentru că ăsta nu e cap”.

General, Ion STAIUCU.

Urmare din pag. 7

...SOCIETATEA DE MUZICĂ „NOVĂCEANCA”

mângâiat pe obraz, m-a felicitat și scoțând din buzunar mi-a dat 100 de lei. Am fost fericit și nu pot uita nici acum acest frumos moment din viața mea”.

Iată-i pe cei 18 tineri novăceni care au compus prima formație de fanfară înființată cu 80 de ani în urmă: Mătcă Nicolae, Pilea Gheorghe, Vonica Gheorghe (Răchiteanu), Dafinescu Gheorghe, Coconețu Nechit, Todea Gheorghe (Hulhuță), Piluță Gheorghe, Bucur Ion, Dafinescu Ion (Dumbrava), Roșculete Ion, Bucur Săiu, Stoian Dumitru, Dafinescu Ion (Plăieți), Băbu Gheorghe (Pantică), Taban G.-Drăgănoiu, Piluță Nicolae, Cojocar Grigore, Ciorogaru Ion.

Din vechea formație de fanfară a rămas doar amintirea, păstrată în câteva fotografii. Una dintre ele

mi-a fost pusă la dispoziție de către ing. Gheorghită Cuteanu, novăcean de-al nostru, stabilit în Timișoara, în care se regăsesc și profesorul Gheorghe Bogdan și inv. Ion Giugiulan, fost președinte al Băncii Populare „Gilortul”.

Pe profesorul Gheorghe Bogdan din Poiana Sibiului, cel care a instruit prima formație de fanfară a Novaciului, l-am cunoscut foarte bine, încercând să refacă în anul 1974 formația novăceană. Dar, cum pe timpul comunismului oamenii erau aduși mai mult cu forța, nu cu inima și sufletul în diferite formații artistice, a fost suficient să vină Decembrie 1989 ca majoritatea să se retragă. Au mai fost unele încercări, dar fără a se mai putea face ceea ce s-a realizat în urmă cu 80 de ani.

Nu știu cine ar mai putea fi dispus să sprijine o acțiune asemănătoare astăzi, când cei mai mulți care dispun de bani, se gândesc doar la ei, nu și la interesele comunității.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.
Otilia GIURCA, redactor
Cristian GRECOIU, redactor
 Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

Ziar tipărit cu sprijinul
Primăriei
și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia.

Pre-press & print:

Tipografia
ProdCom

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
 Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
 Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
 E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

Tehnoredactare:
RODICA TEIȘI